

Hanna Wróblewska

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 3013 Pana Posła Piotra Glińskiego z 10 czerwca 2024 roku w sprawie skandalicznego wydarzenia pn. „Czyszczenie Zachęty”, jakie miało miejsce 28.03.2024 r., w Wielki Czwartek, w Narodowej Galerii Sztuki – Zachęta, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Ad 1.

28 marca w Zachęcie – Narodowej Galerii Sztuki odbył się dźwiękowy performans Katarzyny Krakowiak-Bałki. Artystka znana jest z działań wykorzystujących rezonancyjne i dźwiękowe możliwości architektury. Pierwszy jej duży projekt akustyczny *Making the walls quake as if they were dilating with the secret knowledge of great powers* został zrealizowany w Pawilonie Polskim na 13. Międzynarodowej Wystawie Architektury w Wenecji (2012) – wykorzystując wzajemne oddziaływanie architektury i dźwięku, artystka zamieniła wówczas pawilon w dźwiękową rzeźbę. Otrzymała za ten projekt wyróżnienie.

Katarzyna Krakowiak-Bałka bada rozległe konotacje kulturowe takich słów jak czystość, a jednocześnie przygląda się instrukcjom związanym z czynnościami sprzątania i czyszczenia. Tym razem jej rzeźba akustyczna jest wokalnym wielogłosem kilkunastu śpiewaków. Zostali zaproszeni do performatywnej interpretacji partytury opartej na transkrypcji takich odgłosów sprzątania jak szorowanie szczotką ryżową, polerowanie szyby, odkurzenie, pucowanie, froterowanie, mycie i wycieranie. Artystka proponuje metaforyczne oczyszczenie budynku, tchnięcie w niego nowego ducha, wymiecenie śladów jego skomplikowanej dawniejszej i nowszej historii, by przygotować Zachętę – Narodową Galerię Sztuki na nowe czasy i wyzwania.

Dla każdego głosu artystka stworzyła osobną partyturę, w której transliteruje dźwięki charakterystyczne dla określonej czynności. Tworzą one rodzaj „zapisu nutowego” – na jego podstawie przemieszczający się po całym budynku śpiewacy wykonali swoje „arie”. Ta mnogość i różnorodność symbolizowała przywracany Zachęcie – Narodowej Galerii Sztuki pluralizm postaw i poglądów, na które ta instytucja się otwiera.

Ad 2.

Wydarzenie było oddolną inicjatywą artystyczną. „Czyszczenie Zachęty” to projekt Katarzyny Krakowiak-Bałki, wybitnej artystki dźwiękowej, nagrodzonej wyróżnieniem na Biennale w Wenecji w 2012 roku. Kuratorką projektu jest Anda Rottenberg, dyrektorka Zachęty w latach 1993-2001, krytyczka sztuki, pisarka i redaktorka działu kultury magazynu Vogue.

Ad 3.

Wydarzenie zostało zorganizowane dzięki wsparciu finansowemu Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych oraz Collegium Da Vinci w Poznaniu. Kuratorka performansu Anda Rottenberg podjęła się pracy przy wydarzeniu pro bono.

Z poważaniem

z up. MINISTRA KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

PODSEKRETARZ STANU

Andrzej Wyrobiec